

ZİKİR VE NEFİS TERBİYESİ*

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berekâtühû!..

Aziz ve sevgili Ak-Radyo dinleyicileri ve Ak-televizyon seyircileri!

Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin selâmı, rahmeti, bereketi üzerinize olsun...

Cumanız mübarek olsun... Allah nice mübarek günlere, gecelere, zamanlara, bayramlara, cumalara –cuma mü'minlerin bayramıdır– sıhhat afiyetle cümlelerinizi eriştirsin...

Her gününüz bayram olsun... Her gününüz saîd olsun, mutlu olsun... Allah-u Teâlâ Hazretleri cümlelerinizi iki cihan saadetine erdirsin...

Bir mübarek hafız kardeşimizin hadis kitabından, besmeleyle açtığı bir kur'a sayfasından hadis-i şerifleri size okumağa başlıyorum.

Kur'a ile açmamın sebebi şu: Bu hadis-i şerifleri günlük olaylara, politikaya bağlamak istemiyorum. Peygamber Efendimiz ne öğrettiyse, hadis kitaplarında sıralanmış olan hadis-i şeriflerden nasîbimize geleni anlatmak istiyorum.

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

Böylece hem mevzû zorluğu olmuyor; hem de böyle kur'a ile çekilmiş olduğu için, kimse “Hoca efendi maksatlı olarak bu hadisleri seçmiştir. Şunu yapmak istiyor, bunu söylemek istiyor.” gibi düşüncelere kaymasın diye kur'a ile çekiyorum. Çıkan Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin nasîb ettiği hadislerdir.

Anadolu'daki seyahatlerimde, kardeşlerimizi ziyaret ettiğim zamanlarda çok denedim, böyle kur'a ile açtığımız zaman çok da isabetli, hikmetli, ibretli oluyor. Çıkan konular da çok zaman kardeşlerimizin kalbindeki problemlerin cevabı oluyor, hepimiz hayretler içinde kalıyoruz. Onun için, bu hadis kitabından kur'a çekmeyi ve karşımıza çıkan hadisleri okumayı seviyorum.

a. Sıla-i Rahim Ömrü Uzatır

Bu hadis-i şeriflerin hepsi “Ey!” mânâsına (Yâ) edatıyla başlıyor. Birinci hadis-i şerif:¹

يَا نَحِيفُ صَلِّ رَحِمَكَ يَطُلُ عُمْرُكَ وَافْعَلِ
الْمَعْرُوفَ يَكْثُرُ خَيْرُ بَيْتِكَ وَادْكُرِ اللَّهَ عِنْدَ كُلِّ
حَجْرٍ وَ مَدْرٍ يَشْهَدُ لَكَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

(أبو سنعيم عن سنخيف بن يزيد)

¹ Ebû Nuaym, *Ma'rifetüs-Sahâbe*, c.XVIII, s.179, no:5694; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.403, no:8558; İbn-i Esîr, *Üsdü'l-Gâbe*, c.I, s.997; İbn-i Hacer, *el-İsâbe*, c.VI, s.55, no:7852; Nahîf el-Bekrî RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XV, s.1298, no:43393; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XXIII, s.381, no:26259.

RE. 501/3 (*Yâ nahîf! Sıla rahimeke, yetul umruke; vef'alü'l- ma'rûfe, yeksür hayru beytike; ve'zküri'llâhe inde külli hacerin ve mederin, yeşhed leke yevme'l-kıyâmeh.*) *Sadaka rasûlü'llâh, fîmâ kâl, ev kemâ kâl.*

Bu hadis-i şerif Ebû Nuaym el-İsfahânî'nin kitabında kaydedilmiş. Peygamber Efendimiz SAS, Nahîf –veyahut Nuhayf– ibn-i Yezîd isimli sahabinin bize rivayet ettiğine göre, buyurmuşlar ki:

(*Yâ nahîf! Sıla rahimeke*) “Ey Nahîf! Akrabanı yokla, akrabaları ile bağlarını kuvvetlendir, ilişkilerini sağlam tut, sıla-i rahim yap; (*yetul umruke*) ömrün böylece uzun olur.” Emrin cevabı olan cümlecik meczum olarak gelir. Onun için *yetülü*, *yetul* olmuş. Sıla- i rahim yaparsan ömrün uzun olur mânâsına...

Demek ki, sıla-i rahim yapmak, akrabaları yoklamak, ziyaret etmek; maddî ihtiyaçları varsa onlara yardımcı olmak, muhabbeti tazelemek, hürmeti, sevgiyi tazelemek ömrün artmasına, uzamasına sebep oluyor. Bunu anlıyoruz.

Tabii, insanın ömrü mukadder olduğuna göre, ne kadar olacağı alnına yazıldığına göre, ömrün uzaması nasıl oluyor?.. Bu bir sırdır, ilâhî sırlardan bir sırdır. Peygamber SAS Efendimiz böyle buyurduğuna göre, bir sır var bu işin içinde ve böyle oluyor. Yâni, insanın mukadder ömrü bereketleniyor, uzuyor, çok hayırlar işlemesine vesile oluyor, tatlı şekilde geçiyor, faydasını görüyor.

Demek ki eşimizi, dostumuzu, akrabamızı, amcamızı, dayımızı, halamızı, teyzemizi, kardeşlerimizi, uzak yakın akrabamızı, dostlarımızı ziyaret edeceğiz, sıla-i rahim yapacağız, onlarla ilgileneceğiz. Bu ömrümüzün uzamasına sebep olacak.

“Yâ Nahîf, sıla-i rahim yap, akrabalarını gözetle, ziyaret et, kolla; ömrün uzun olur. (*Vef’ali’l-ma’rûf, yeksür hayru beytik*) İyilik yap ki evinin hayrı çoğalsın!”

Demek ki evin huzuru, hayrı, saadeti, bereketi, tatlılığı, geçimin güzelliği, karıkoca arasındaki uyum, evlâtlarla ana-baba arasındaki ilişkilerin güzel olması... hepsi mânevî bir şeye bağlı olabiliyor. İnsan hayır yaptığı zaman, evinde huzur, saadet, mutluluk oluyor. Evinin hayrı artıyor, bereketi artıyor, geçimi güzelleşiyor. Evdeki kişiler arasındaki ilişkiler güzelleşiyor.

Ma’ruf ne idi?.. Çeşitli vesilelerle daha önceki konuşmalarımda kardeşlerimize izah etmiştim: *Ma’ruf*, örfe uygun olan... Akla, dine, ahlâka, ammenin vicdanına uygun olan, dinin ve aklın güzel gördüğü, iyi gördüğü şeylere *ma’ruf* derler.

Emr-i ma’ruf yapmak, *nehy-i münker* yapmak; yâni aklın ve dinin güzel bulduğu şeyleri başkalarına tavsiye etmek de bir vazifedir, müslümanların görevlerinden birisidir. Hem kendisi ma’rufu işleyecek, yapacak; hem de başkalarına tavsiye edecek, yaptıрмаğa çalışacak. Yâni, sadece kendisiyle

yetinmeyecek başkalarına da söyleyecek; çoluk çocuğuna, akrabasına, sözü geçen kimselere, öğrencilerine, dostlarına, hatırını sayan kimselere; veya saysa da saymasa da, bütün insanlara doğruyu söyleyecek, doğruyu yapın diye tavsiyede bulunacak... Kötü, eğri, yanlış olan şeyi yapmayın diye de onların karşısına çıkacak.

Müslümanın görevlerinden birisiydi bu. Peygamber SAS Efendimiz burada, Nahîf isimli sahabiye sıla-i rahim yapmayı tavsiye ediyor; bir... İyilik yapmayı tavsiye ediyor; iki... Sıla-i rahim yapınca ömrünün uzayacağını bildiriyor. İyilik yaptığı zaman da, evinin hayrının çoğalacağını bildiriyor.

İnsanın evinde hayrın çoğalması, çok güzel bir şey; evin içinde şer olması, çok fena bir şey... Evinin zindan gibi olması, zehirli bir yer gibi olması, tahammül edilmez bir mekân olması; kadının kocasından yaka silkmesi, kocanın karısına yan bakması, çoluk çocuğun anaya babaya asi olması, veya annenin, babanın çocuklarına hayrı olmaması, onları sevmemesi, evdeki insanların her birinin bir başka tarafa baş çekmesi ne kadar kötü...

Ev, yuva insanın en sıcak barınağıdır, en güzel melceidir, sığınağıdır. Ama evde hayır olmadığı zaman, bir zindan gibi olur, bir hapisane gibi olur veyahut azaphane gibi olur. Demek ki bu evin hayrının artması için, insan dışarıda örfü, ma'rufu, aklın ve dinin iyi gördüğü şeyleri işlemesi lâzım! Hem işlemesi hem de başkasına tavsiye etmesi, yaptırmağa çalışması lâzım! İkinci tavsiyesi bu...

Peygamber Efendimiz bu sahabiye bu nasihatları yapmış; hadis kitapları yazmış, niye bize bildiriyor?.. Biz de bu sahabiye verilen nasihatleri öğrenelim, biz de yapalım diye... Biz de akrabamızı gözeteceğiz. Köyümüze gideceğiz, teyzemize, amcamıza, uzak yakın akrabamıza, yeğenlerimize, komşularımıza iyilik yapacağız. Dışarıdaki günlük hayatımızda da ma'rufu işleyeceğiz ve ma'rufu emredeceğiz. Böylece evimiz de mutlu olacak.

وَإِذْ كُرِيَ اللَّهُ عِنْدَ كُلِّ حَجَرٍ وَ مَدْرٍ يَشْهَدُ لَكَ يَوْمَ
الْقِيَامَةِ

(*Ve'z küri'llàh, inde külli hacerin ve meder*)
“Her taşın, her çamurun, toprağın, duvarın yanında Allah'ı zikret!” diyor Peygamber Efendimiz. Üçüncü tavsiyesi de bu... Yâni, “Geçtiğin yer taş olsun, yolunun kenarındaki duvar olsun, dâimâ Allah'ı zikret!” demek. Veyahut da, “Zaman zaman, fırsat buldukça, Cenâb-ı Mevlâ'yı zikret!” demek...

(*Yeşhed leke yevme'l-kıyâme*) “Böyle yaparsan o taş, o toprak, o duvar, çamur kıyamet gününde şahadet edecek; ‘Yâ Rabbi, bu kulun dünyada iken seni zikretti.’ diye sana şahit olacak. Sen her taşın, toprağın, çamurun, duvarın yanında Allah'ı zikret ki, o sana kıyamet gününde şahadet etsin!” diye buyuruyor.

b.Namazdan Sonra Okunacak Dua

Peygamber SAS Efendimiz'in ashabına çok tavsiye ettiği işlerden birisi zikretmektir. Meselâ, yine bu açtığımız sayfadan bir hadis-i şerifi okuyayım size... Bu da zikirle ilgili:²

يَا مُعَاذُ وَاللَّهِ إِنِّي لِأُحِبُّكَ أَوْصِيكَ يَا مُعَاذُ لَا
تَدْعَنَّ فِي دُبُرِ كُلِّ صَلَاةٍ أَنْ تَقُولَ اللَّهُمَّ أَعِنِّي عَلَى
ذِكْرِكَ وَشُكْرِكَ وَحُسْنِ عِبَادَتِكَ

(حم .د .ن .ك . ط ب . ه ب . ح ب . حل . وابن السنن عن معاذ بن جبل)

RE. 501/4 (*Yâ muàz, va'llàhi innî leühibbuke!
Ûsîke yâ muàz, lâ tedeanne fî dübüri külli
salâtin en tekülü: A'llähümme einnî alâ zikrike
ve şükrike ve hüsni ibâdetik.*)

Bu hadis-i şerif de çok değerli kaynaklarda, sağlam kaynaklarda zikredilmiş, kaydedilmiş; Ahmed ibn-i Hanbel, Ebû Dâvud, Neseî, Hakim,

² Ebû Dâvud, *Sünen*, c.I, s.475, no:1522; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.244, no:22172; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.I, s.369, no:751; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.V, s.364, no:2020; Hâkim, *Müstedrek*, c.I, s.407.no; 1010; Buhârî, *Edebü'l- Müfred*, c.I, s.239, no:690; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XX, s.60, no:110; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.IV, s.99, no:4410; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.32, no:9937; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.I, s.241; Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.II, s.436, no:1650; Abd ibn-i Humejd, *Müsned*, c.I, s.71, no:120; İbn-i Ebi'd- Dünyâ, *Şükür*, c.I, s.39, no:109; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XIV, s.285; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.470, no:1914; Muaz ibn-i Cebel RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.II, s.202, no:3457; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.211, no:548; *Câmiü'l- Ehâdis*, c.XXIII, s.392, no:26281.

Taberânî, İbn-i Hibbân, Beyhakî, Ebû Nuaym ve İbn-i Sinnî, Muaz ibn-i Cebel RA'dan rivayet etmişler. Diyor ki Peygamber SAS Efendimiz:

(Yâ muàz, va'llàhi innî leühobbuke) “Ey Muaz! Allah’a yemin olsun ki, ben seni seviyorum!”

Demek ki, Peygamber Efendimiz’in sevgisine mazhar olmuş Muaz ibn-i Cebel, Efendimiz bunu böyle söylüyor. Sevdiğimizi söylemek lâzım! Peygamber SAS Efendimiz:

“—Sevdiğiniz sevginizi söyleyin, ben seni seviyorum deyin!” diye tavsiye ediyor hadis-i şeriflerde.

“Ey Muaz! Vallàhi ben seni muhakkak ki, kesinlikle söylüyorum ki, seviyorum.” diyorum. Ne mutlu Muaz RA’a ki, Peygamber SAS Efendimiz onu seviyormuş. Allah hepimizi, Peygamber SAS Efendimiz’in sevdiği ümmetlerinden eylesin...

Tabii burada seviyorum dedikten sonra, (*Ûsîke yâ muàz*) “Sana nasihat ederim ki ey Muaz!” diyor. Yâni, “Sevgimin icabı olarak, ben seni seviyorum ya işte onun için, ben sana şunları söylüyorum. Bak, dikkat et, sevildiğini bil ve bunları yap!” demek istiyor. Sevginin gereği, insanın karşısındakine hayrı, güzel, doğru olan şeyi, faydalı olan şeyi öğretmesidir.

“Ey Muaz! Vallàhi ben seni muhakkak ki, kesinlikle seviyorum. Sana vasiyet ederim, tavsiye ederim ki, (*lâ tedeanne fî dübüri külli salâtin en tekül*) her namazın arkasında şu sözü

söylemeyi sakın hâ bırakma! Yâni her namazı bitirdiğin zaman, onun arkasından bu duayı oku, bu sözü söyle!” diyor. Her namazın arkasından okuyacağımız bir dua öğretiyor Efendimiz bize:

اللَّهُمَّ أَعِنِّي عَلَى ذِكْرِكَ

وَشُكْرِكَ وَحُسْنِ عِبَادَتِكَ

(*Allâhümme einnî alâ zikrike, ve şükrike, ve hüsni ibâdetike*) “Yâ Rabbi, seni zikretmekte bana yardım eyle!..” Bak zikir burada da geldi. Yâni, “Yardım et de zikrinden gâfil olmayayım, uzak durmayayım; zikrini yapmama durumuna düşmeyeyim, gaflet durumuna düşmeyeyim. Zikretmekte bana yardım et!”

(*Ve şükrike*) “Sana şükretmekte de bana yardım eyle yâ Rabbi!..” Tabii, hepimizin üzerinde sonsuz nimetleri var Cenâb-ı Mevlâ’nın... O nimetlere şükretmemiz lâzım!

İlkönce şükrü bilmek lâzım! Nimetin Allah’tan geldiğini bilmek... “Bak başka kullara gelmemişken bu nimet bana nasib oldu.” diye, o nimetin kendisine tahsis edilmesinin Allah’ın bir lütfu olduğunu anlaması lâzım! İkincisi de, Allah’a müteşekkîr olması lâzım! “Yâ Rabbi teşekkür ederim, şükürler ederim ki bana bu nimeti ihsân ettin!” diye Allah’a karşı minnetdarlık duyması lâzım! Allah’ın lütfun sahibi olduğunu bilip ona böyle karşılık vermesi lâzım!..

Bu da tabii Allah'ın yardımıyla oluyor. Allah'ı zikretmek de Allah'ın lütfuyla, yardımıyla; Allah'a şükretmek de Allah'ın lütfuyla, yardımıyla...

Bazı insanlar Allah'ı hiç zikretmez, hiç anmaz, hiç Allah hatırına gelmez. Verdiği nimetlere karşı Allah'a hiç şükretmez. O nimetlerin Allah'tan geldiğini, öteki kullara gelmemişken kendisine gelmesinin bir ayrıcalık olduğunu, bir imtiyaz olduğunu, bir lütuf olduğunu düşünmez. Nimetleri yer, ondan sonra yine isyana devam eder, küfre devam eder, günaha devam eder. Karşı gelmeye, küstahlığa devam eder.

Tabii, Allah etmesin... Allah nimetleri anlayıp onlara şükret-meyi nasib eylesin... Zikrinde ve şüküründe yardım eylesin... Başka?.. (Ve hüsni ibâdetike) "Sana güzel ibadet etmekte de bana yardım et yâ Rabbi!.."

Tabii güzel ibadet etmek, Allah'a doğru bir müslümanlıkla, razı olduğu vech ile ibadet etmek... Bunun iki kademesi var: Birincisi, hangi şeylerin güzel ibadet olduğunu bilmek; ikincisi de, onu yapabilmek.

Bazı insanlar bazı şeylerin güzel olduğunu bilir de yapamaz. Meselâ, doğru dürüst olmanın güzel olduğunu bilir ama, doğru sözlü olamaz. Namazın sevaplı olduğunu bilir, namaz kılamaz. Orucun sevaplı ve faydalı olduğunu bilir, tutamaz. Haccın çok büyük bir ibadet olduğunu bilir, yapmaz. Cihadın çok sevaplı bir ibadet olduğunu bilir, cihaddan uzak durur. Malıyla canıyla Allah'ın dinine yardım etmek için, onları ortaya koyup çalışmanın sevap olduğunu bilir ama, yapmaz.

Bir bilmek lâzım; bir de, bazıları ibadet ediyorum diye yanlış işler yapıyor, bunlara bid'at diyoruz. Peygamber Efendimiz'in yapmadığı, Peygamber Efendimiz'in zamanında olmayan, daha sonraki cahil insanların, İslâm'ı çok iyi bilmeyen insanların iyi bir şey sanıp da ortaya koyduğu, yaptığı şeylerdir. Meselâ mum yakmak, çaput bağlamak, mezarın etrafında dönmek... Yok böyle bir şey... Bunlar hakkında, bid'atler nelerdir filân diye kitaplar vardır. Onları bilmiyorlar, kendi bildiği yolda, yalan yolda, yanlış yolda gidiyorlar.

Hattâ bazen de gayrimüslimlerin; Allah'ın sevmediği müslüman olmayan, kâfir olan, müşrik olan insanların düşüncelerini, sözlerini, adetlerini taklit ederler. Tabii Allah'ın sevmediği insanların işlerini yaptıkları için oradan günaha da girerler ama, ibadet yapıyorum sanırlar; o da fenâ...

Allah'ın neleri sevdiğini, neleri sevmediğini; hangi şeyin Allah'ın sevdiği ibadet olduğunu, hangi şeyin bid'at olduğunu bütün müslümanların bilmesi lâzım! Bir de bu Allah'ın emirlerini yapmayı güzel yapmak lâzım! (*Hüsni ibâdetike*) demek, ibadeti güzel yapmak demek; yâni, "Sana olan ibadet vazifemi güzel yapmakta bana yardım et yâ Rabbi!" diyecek.

Güzel yapmanın bir şartı ihlâslı olması... Bir şartı da yapılacak ibadetin Allah'ın sevdiği bir iş olması, bid'at olmamasıdır. Bir de onu şöyle huzur-u kalb ile, huşû ile, güzelce yapmaktır.

İbadetleri aceleye getirmemek lâzım! Çabuk yapmak ma'rifet değil, Allah'ın rızasına uygun

olarak, sakin sakin, huşû ile, hudû ile, vakar ile, ciddiyet ile, tatlı tatlı, tadını ala ala, içine sindire sindire, güzel güzel ibadet etmek lâzım!

Tabii, bu ibadetin güzelliğini tadabilmiş insanlar, Allah'a aşk ile, sıdk ile güzel ibadetler etmişler. Tarihte okuyoruz, nice nice güzel kullar, nice nice güzel ibadetler yapmışlar. Allah bize onları öğrenip, bizim de kendisine güzel kulluk etmemizi, nimetlerine güzel şükretmemizi, kendisini unutmayıp zikretmemizi nasib eylesin...

e.Çok Sevaplı Bir Zikir

Üçüncü hadis-i şerif yine zikirle ilgili... Muaz RA'a yine, buyurmuş ki Peygamber Efendimiz:³

يَا مُعَاذُ كَمْ تَذْكُرُ كُلَّ يَوْمٍ أَ تَذْكُرُ عَشْرَةَ آلَافٍ
مَرَّةً أَلَا أَدُلُّكَ عَلَى كَلِمَاتٍ هُنَّ أَهْوَنُ عَلَيْكَ وَأَكْبَرُ
مِنْ عَشْرَةِ آلَافٍ وَعَشْرَةَ آلَافٍ أَنْ تَقُولَ لَا إِلَهَ
إِلَّا اللَّهُ عَدَدَ كَلِمَاتِهِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ عَدَدَ خَلْقِهِ لَا إِلَهَ
إِلَّا اللَّهُ زِينَةَ عَرْشِهِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مِلَأَ سَمَوَاتِهِ لَا
إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مِثْلَ ذَلِكَ مَعَهُ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ مِثْلَ ذَلِكَ
مَعَهُ لَا يُحْصِيهِ مَلَكٌ وَلَا غَيْرُهُ

(ابن النجار عن أبي شبل عن جده)

³ *Kenzü'l-Ummâl*, c.1, s.666, no:1910 ve c.2, s.366, no:3934;
Câmiü'l- Ehâdîs, c.XXIII, s.389, no:26274.

RE. 501/7 (*Yâ muâz, kem tezkürü külle yevm? E tezkürü aşerete âlâfin merreten? Elâ edüllüke alâ kelimâtin hünne ehvenü aleyke ve ekberu min aşerati âlâfin ve aşerati âlâfin en teküle: “Lâ ilâhe illa’llâhu adede kelimâtihi, lâ ilâhe illa’llâhu adede halkıh, lâ ilâhe illa’llâhu zinete arşih, lâ ilâhe illa’llâhu mil’e semâvâtihi, lâ ilâhe illa’llâhu misle zâlike meah, ve’l-hamdü li’llâhi misle zâlike meah.” Lâ yuhsîhi melekün ve lâ gayruhû.*)

Bu da bir zikir tarifi Peygamber Efendimiz’in...
Diyor ki:

(*Yâ muâz, kem tezkürü külle yevm?*) “Ey Muaz, her gün ne kadar zikir yaparsın?”

Tabii, her müslümanın zikir vazifesi de var, namaz gibi... Pek çok insan bu zikir vazifesini yapmıyor. Halbuki, sahabe-i kiram bunu hurma çekirdekleriyle, veya çakıl taşlarıyla yaparlardı. Ebû Hüreyre RA’ın bir ipi varmış, ipi tesbih yapmış kendisine, düğüm atmış ipin üstüne. İki bin düğümlü tesbihi varmış, onu geceleyin çekmeden yatmazmış. Neler çekiyordu ise artık...

Demek ki, her gün müslümanın Allah’ı zikretmesi lâzım! Bu zikri Allah emrediyor Kur’an-ı Kerim’de:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا اللَّهَ ذِكْرًا كَثِيرًا

(الحزاب: ٤١)

(*Yâ eyyühe'llezîne âmenü'zküru'llâhe zikran kesîrâ*) [Ey iman edenler, Allah'ı çok çok zikredin!] (Ahzâb, 33/41) diye. Onun için evliyâullah büyüklerimiz, mürşid-i kâmillerimiz zikri emretmişler. Ama müslümanların bir kısmı hem zikretmiyor, hem de zikre karşı çıkıyor, hem de zikredenlere kızıyor, hem de onların aleyhinde çalışıyor; radyoda, televizyonda atıyor, tutuyor.

Halbuki, Peygamber Efendimiz bakın ne buyuruyor:

“—Yâ Muaz, her gün ne kadar zikir yaparsın? (*E tezkürü aşerate âlâfin merreten?*) Bir defada on bin kere zikir yapabilir misin?..”

Tabii, on bin zikir bayağı bir zaman alır. Zikrin en hafifi, en kolayı *Allah* demektir, *hû* demektir. O bile on bin tane olunca bayağı bir zaman alır. “On bin çekebilir misin?” diye soruyor. Demek ki zikir çok çekiliyor, çok çekilmesi lâzım! Bu kadar çeker misin diye soruyor, sonra bir kestirme yol gösteriyor:

(*Elâ edüllüke alâ kelimâtin*) “Ben sana birtakım sözler öğreteyim mi? Bir takım sözlere seni götürüyüm mi? Birtakım sözleri yapmaya seni kılavuzluk edeyim mi, sevk edeyim mi?..”

(*Hünne ehvenü aleyke*) Onlar sana on bin defa zikretmekten daha kolay olur. (*Ve ekberu min aşerati âlâfin ve aşerati âlâfin*) Ve on bin defa on bin defadan daha fazladır sevabı...”

On bin defayı iki defa zikrelemiş, “On bin defadan ve on bin defadan daha büyüktür.” diyor. Bu on bin + on bin = yirmi bin mânâsına da gelebilir; on bin x on bin mânâsına da gelebilir.

“On bin defâ on bin defa gibi sevabı daha çok olan ve dile kolay olan bu sözler, (*en tekûle*) senin şunları söylemendir:” diye ozikirleri bize öğretiyor. Şimdi bunları can kulağıyla dinleyin!.. Ne imiş o zikirler:

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ عَدَدَ كَلِمَاتِهِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ عَدَدَ خَلْقِهِ
لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ زِينَةَ عَرْشِهِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مِلْءَ سَمَوَاتِهِ
لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مِثْلَ ذَلِكَ مَعَهُ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ مِثْلَ ذَلِكَ
مَعَهُ

(*Lâ ilâhe illa'llâhu adede kelimâtih, lâ ilâhe illa'llâhu adede halkıh, lâ ilâhe illa'llâhu zinete arşih, lâ ilâhe illa'llâhu mil'e semâvâtih, lâ ilâhe illa'llâhu misle zâlike meah, ve'l-hamdü lillâh, misle zâlike meah.*)

Zikir bu... “Bu zikri yaparsa, (*lâ yuhsîhî melekün*) herhangi bir melek bunun ecrini, sevabını sayamaz, zabt edemez, muhafaza edemez, yazamaz. (*Ve lâ gayruhû*) Melek de yazamaz, başka bir varlık, başka bir alet, başka bir cihaz, başka bir mahlûk da sayamaz. Çok sevabı bunun...” diyor Efendimiz. Onun için bu zikri öğreneceğiz ve yapacağız.

Ne imiş o zikirler, şimdi kısa kısa mânâsını verelim:

(Lâ ilâhe illa'llâh, adede kelimâtih) “Allah’ın sözleri sayısınca *Lâ ilâhe illa'llâh...*” Tabii Allah’ın kelimeleri, sözleri, Cenâb-ı Hakk’ın buyrukları, emirleri sayılamayacak kadar çoktur. Çünkü her şeyin olması için, o “*Kün!*” diye emrediyor, öyle oluyor; bir yumurtadan bir mahlûkun çıkması, bir olayın olması, şu kadar mahlûkun hareketi, şu kadar mahlûkun şu işi yapması, bu işi yapması... Yâni Cenâb-ı Hakkın kelimeleri sonsuzdur. Denizler mürekkep olsa, ağaçlar kalem olsa, yazsalar, yazsalar, Allah’ın kelâmını, kelimelerini yazmayı bitiremezler. O kadar çok...

Demek ki, *(Lâ ilâhe illa'llâh, adede kelimâtih)* “Allah’ın kelimeleri, sözleri sayısınca *Lâ ilâhe illa'llâh...*” Bu kadar çok *Lâ ilâhe illa'llâh* demek, *Lâ ilâhe illa'llâh* sözünü bu kadar çok söylemiş olmak tabii ne yapıyor? Tevhid inancını ifade ediyor: “Allah var, Allah’tan gayri şerîki yok, nazîri yok, o birdir. Varlığında, birliğinde şek şüphe yoktur.” mânâsına geliyor. Çok önemli bir söz.

Onu bu kadar çok söylüyor. Yâni bir milyon, on milyon, yüz milyon, bir trilyon filân demiyor; *(adede kelimâtih)* kelimeleri sayısınca diyor. Rakam artık çok büyük...

(Lâ ilâhe illa'llâh, adede halkıh) “Allah’ın mahlûkâtı, halk ettiği varlıklar sayısınca *Lâ ilâhe illa'llâh...*”

(*Lâ ilâhe illa'llâhu zinete arşih*) “Arş-ı A'zamının ağırlığı kadar *Lâ ilâhe illa'llâh* olsun.” Arş-ı A'zam ki, semâvâtı ve arzı Allah'ın Kürsüsü ihata ediyor. Kürsü de Arş-ı a'zam'ın yanında çok küçük kalıyor, küçücük bir zerre gibi, tane gibi kalıyor. Arş o kadar büyük. O Arş-ı A'zam'ın ağırlığı kadar *Lâ ilâhe illa'llâh...*”

(*Lâ ilâhe illa'llâhu mil'e semâvâtih*) “Yedi kat semâvâtı, gökleri dolduracak kadar *Lâ ilâhe illa'llâh...*”

(*Lâ ilâhe illa'llâh, misle zâlike meah*) “Bir de bunların yanında bu kadar daha *Lâ ilâhe illa'llâh...*”

Demek ki çok fazla miktarda *Lâ ilâhe illa'llâh* söylemiş oluyor. İnsan bu sözlerle çok fazla miktarda söylemek istediğini ifade etmiş oluyor. “Allah'ın kelimeleri adedince *Lâ ilâhe illa'llâh*, Allah'ın yarattıkları adedince *Lâ ilâhe illa'llâh*, Arş-ı A'zam'ının ağırlığı kadar *Lâ ilâhe illa'llâh*, semâlarının dolusunca *Lâ ilâhe illa'llâh*, ve bunlar kadar da yine *Lâ ilâhe illa'llâh...*”

Allah'ın birliği inancını gönüllere yerleştirmek için duygusal bir şey bu... İnsanın duygularının ne kadar coşkun olduğunu, ancak böyle mübalağalarla ifade edilebilecek kadar *Lâ ilâhe illa'llâh*'ın mühim olduğunu, önemi olduğunu, büyük olduğunu, kıymetli olduğunu bu cümlelerden anlıyoruz.

Allah'tan gayriye tapmak yok, Allah var, sadece ona kulluk edecek herkes, onun sözünü dinleyecek, onun emrini tutacak...

Kur'anını okuyacak, Allah'ın yolunda gidecek, sadece o var... Allah'ın dışında başka ilâh yok! İlâh edinenler, müşrikler, kâfirler cehenneme gidecek.

Allah-u Teâlâ başkasına tapınılmasını engellemek için, tarih boyunca peygamberler göndermiş, kitaplar indirmiş. Mûsâ AS, "Bana tapının!" dediği için Firavun'a gitmiş ve Allah'ın birliğini ona hatırlatmış. İsâ AS Allah'ın birliğini söylemiş. İbrâhim AS Nemrud'un karşısında Allah'ın birliğini söylemiş, "Sen kendine taptırma!" demiş. "Aya, güneşe tapmayın!" demiş kavmine...

Hâsılı, sadece Allah'a tapılması çok önemli bir iş... Tarih boyunca peygamberlerin öğrettiği en mühim, en büyük hakikat, Allah'ın bir olduğu... Onun da böyle bu güzel kelimelerle ifadesi çok tatlı... Bunu ezberleyeceğiz, bunu okuyacağız. Her gün bunları söylerse insan, on bin defa, on bin defa defa çok çok *Lâ ilâhe illa'llâh* demekten daha büyüktür ve dile de daha kolaydır:

"Lâ ilâhe illa'llâhu adede kelimâtihi, lâ ilâhe illa'llâhu adede halkıhi, lâ ilâhe illa'llâhu zinete arşih, lâ ilâhe illa'llâhu mil'e semâvâtihi, lâ ilâhe illa'llâh, misle zâlike meah, ve'l-hamdü li'llâh, misle zâlike meah."

(Ve'l-hamdü li'llâh, misle zâlike meah) "Hamd de bunun yanında, bu miktarlarda, bu kadar çok..." Hamd etmek, *El-hamdü li'llâh* demek de çok önemli. Demek ki burada *Lâ ilâhe illa'llâh* demeyi, *El-hamdü li'llâh* demeyi

Peygamber Efendimiz tavsiye ediyor ama, kestirme ve çok sevaplı birtakım sözlerle bu zikri yapmayı tavsiye etmiş oluyor. Hamd etmek de çok önemli... Kitabımız, Fâtîha Sûresi'nin ilk ayet-i kerimesi olan *El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn*'le başlıyor. Başında daha, hamd ile başlıyor kitabımız.

Aziz ve muhterem kardeşlerim! Demek ki Peygamber Efendimiz zikretmeye çok önem veriyor, tavsiye buyuruyor ve sahabe-i kiram da o tavsiyeleri tutmuşlar. Biz de bu kelimeleri öğrenelim, bu zikirleri bu vech ile yapalım!..

Peygamber Efendimiz'in tavsiye ettiği zikirleri, tavsiye ettiği şekilde yapmayı çok seviyorum ben... Her şeyin ölçüsünün Peygamber Efendimiz'in sünneti olmasını çok seviyorum. Siz de bunları kaydedin, yazamadıysanız yazın! Daha iyisi tabii teyp alıp, konuşmayı teybe geçirmektir. Oradan tekrar tekrar dinlemek mümkün olur. Sabah akşam yayınlanıyor radyomuzda, televizyonumuzda; dinlemek mümkün... Bir kere daha okuyayım:

“Lâ ilâhe illa'llâhu adede kelimâtih, lâ ilâhe illa'llâhu adede halkıh, lâ ilâhe illa'llâhu zinete arşih, lâ ilâhe illa'llâhu mil'e semâvâtih, lâ ilâhe illa'llâh, misle zâlike meah, ve'l-hamdü lillâh, misle zâlike meah.”

Biliyorsunuz, Hocamız Mehmed Zâhid Kotku Efendimiz (Rh.A), cennetmekân, bir dualar kitabı hazırlamıştı. Onu da, okuyun diye bize tavsiye buyurmuştu. Hepimize icazet vermişti,

okumamızı tavsiye eylemişti. Günlük evradımız içinde, Hocamızın seçtiği zikirler arasında, bazı ilâveleriyle bu var... *Ve'l-hamdü li'llâh, misle zâlike meah*'ten sonra, (*Sübhâna'llâh, misle zâlik, va'llâhu ekber misle zâlik...*) diye öbür zikirler de ekleniyor.

Onu da okuyunca, çok büyük sevaplar alınacak. Onun için, bunları öğrenirsiniz ve söylersiniz.

d.Kur'an ve Nefis Terbiyesi

Gelelim dördüncü hadis-i şerife... Peygamber Efendimiz yine Muaz RA'a buyuruyor ki:⁴

يَا مُعَاذُ إِنَّ الْمُؤْمِنَ قَيْدَهُ الْقُرْآنُ عَنْ كَثِيرٍ مِنْ

هُوَ نَفْسِهِ

(طس. عن معاذ)

RE. 501/5 (*Yâ muâz! Inne'l-mü'mine kayyede hü'l-kur'ânü an kesîrin min hevâ nefsihî.*) “Ey Muaz, hiç şüphe yok ki, Kur'an-ı Kerim her mü'mini hevâ-yı nefsinin pek çoğundan alıkoyar, men eder; hevâ-yı nefesine uydurtmaz. Onu nefesine uymaktan men eder, mânî olur, engel olur. Nefesine uymayı yaptırmaz Kur'an-ı Kerim...”

⁴ Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VIII, s.176, no:8317; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.I, s.26; Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.IV, s.355, no:3540; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.371, no:8469; Muaz ibn-i Cebel RA'dan.

Mecmau'z-Zevâid, c.I, s.415, no:789; *Kenzü'l-Ummâl*, c.I, s.286, no:814 ve 816; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.XXIII, s.385, no:26267.

Tabii, burada bir şeyi herkesin bilmesi lâzım; İslâm'ı az bilen, çok bilen herkesin çok iyi bir şekilde kafasına yerleştirmesi lâzım: Bizim nefislerimiz var! *Nefs-i emmâre* diyoruz, eğer nefis terbiye olmamışsa, eğitilmemişse, bir eğitim görmemişse, kaba saba, ormanda dağda kalmış gibi hantal ise, nefis terbiyesi görmemişse;

إِنَّ النَّفْسَ لَأَمَّارَةٌ بِالسُّوءِ إِلَّا مَا رَحِمَ رَبِّي

(يوسف: ٥٣)

(*Inne'n-nefse leemmâratün bis-sûi illâ mâ rahime rabbî*) [Çünkü nefis, aşırı şekilde kötülüğü emreder; Rabbimin acıyıp korudukları müstesna...] (Yusuf, 12/53)

İnsana kötülükleri emreden insanın nefsidir. Hevâ-yı nefsi insanı kötü yollara sürükler, kötü işler yaptırır. İçki, kumar, zevk, keyif, eğlence, hırsızlık, arsızlık, tembellik, kibir, ücub... gibi bir çok kötü işler ve kötü huylar nefisle ilişkilidir. Bu nefsin terbiye edilmesi lâzım!

Şimdi Yirminci Yüzyıl'dayız, uzay çağındayız, bilgisayar çağın- dayız, bilgi toplumu olma yolundayız. İnsanlar her şeyi öğreniyor, fakat Peygamber Efendimiz zamanında bilinen, asırlar boyu bizim ecdadımızın uyguladığı, Anadolu'ya gelmeden önce Orta Asya'da; Anadolu'ya geldikten sonra Anadolu'da, Mevlânâlarımızın, Hacı Bayrâm-ı Velîlerimiz, Hacı Bektâş-ı Velîlerimiz, İbrâhim Hakkı-yı Erzurûmî, İsmâil Hakkı Bursevî, Eşrefoğlu Rûmî

gibi nice nice mübarek büyüğümüzün yaptığı, bildiği; halkımızın da bildiği ve öğrendiği bir konuydu bu...

Nefis terbiye edilmeli!.. İnsanın nefsi terbiye edilmezse, hayatta başarı olmaz; iyi kulluk olmaz, iyi müslümanlık olmaz, ahlâklı insan olunamaz. Nefsi terbiye etmek lâzım! Ahlâkın yükselmesi nefsin terbiyesiyledir.

Nefsin pek çok oyunları vardır. Nefis insanın en büyük düşmanıdır. Terbiye edilmeyen nefis insanı felâkete sürükler. Dünyada rezil rüsvâ eder, ahirette cehennemlik eder, cehenneme attırır. Bu nefsin terbiye edilmesi lâzım!

Bu nefsin terbiyesini büyüklerimiz nasıl yapmış?.. Bir mektep kurmuşlar nefsin terbiyesi için, buna tekke demişler. Meselâ, Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî Efendimiz; meselâ, Hacı Bektâş-ı Velî Efendimiz... Rivayetler var işte filanca dağın mağarasına çekilmiş, orada inzivaya çekilmiş, zikirle meşgul olmuş. Ondan sonra da kendisine bağlı olan, kendisini seven, kendisini örnek alan, kendisine talebe olan insanlara da bu terbiyeyi öğretmişler.

Bilinen bir şey... Nefse nasıl muamele edilecek, nasıl yumuşatılacak, nasıl ıslah edilecek, nasıl güzel yöne çekilecek, nasıl güzel şeyleri yapmayı isteyecek hale gelecek; bu bir eğitim... Nefsin terbiyesine dair kitaplar var.

Şimdi bunlar yapıldığı zaman, insan olgun, kâmil, makbul, mahbup, sevilen insan olur.

Olgun insan derler, ahlâklı insan derler, dürüst insan derler, iyi insan derler, fedâkâr derler, arkadaşlarına hıyânet etmez derler. Vazifesini güzel yapar derler, ölçüye tartıya hile katmaz derler... Bunların hepsinin temeli, incelenirse nefsin terbiye edilmiş olmasına bağlıdır, oraya kadar gider.

Nefis terbiye edilmediği zaman da, o içindeki azgın nefs-i emmâresi terbiye edilmediği zaman; kravat takar, ütülü pantolon giyer, saçını tarar, tıraş olur... Altın yüzük takar, altın kravat iğnesi takar... Aldatır, rüşvet alır, hırsızlık yapar, mafyayla işbirliği yapar... Her çeşit kötülüğü yapar. Neden?.. Nefsi, içi terbiye olmadığı için.

Bu eğitimin mutlaka yapılması lâzım! Bu terbiyeyi kim yapacak?.. 20. Yüzyıl'da, uzay çağında bu terbiyeyi kim yapacak?.. Amerika'da bunun mektebi yok, Avustralya'da yok, Almanya'da yok... Nereye gidelim de bu eğitimi yapalım?.. Suudi Arabistan'da da yok... Nerede yapacağız bu eğitimi?..

Okullarda öğretmenler yapacak. Çocuklara ahlâk verecekler, nefsini yenmeyi öğretecekler. Ama böyle bir konu yok!.. Her dersin kitabı var, müfredatı var. Milli Eğitim Bakanlığı o kitapları hazırlattırıyor, tâlim terbiye heyetinden geçiriyor. Bin bir çeşit süzgeçten geçtikten sonra, “Şu kitap okutulsun, aman yanlış şey okutulmasın!” deniliyor.

Kitap olmadan bu eğitim de kolay olmaz. Olması lâzım bir yerde... Mevlânâlar nasıl yetişecek, o mübarek evliyâullah nasıl yetişecek?.. O alim, fâzıl, kâmil, tatlı, melek gibi insanlar nasıl yetişecek?.. Bu eğitimin mutlaka yapılması lâzım, sevgili kardeşlerim!.. Görüyorsunuz, bu hadis-i şerifte buyuruyor Peygamber Efendimiz.

Demek ki, nefsin terbiye olmasının bir yolu Kur'an-ı Kerim'i öğrenmek imiş. "Ey Muaz! Hiç şüphe yok ki Kur'an-ı Kerim, nefsinin birçok arzusundan, hevasından mü'mini alıkoyar, önünü alır, keser, men eder, yaptırmaz." Yâni, Kur'an-ı Kerim okudu mu bir insan, kötü işleri emreden nefsinin kötü arzularını yapmaz, kendisini tutar, nefsine hakim, vicdanına hakim olur.

Demek ki, nefis terbiyesinin bir kaynağı Kur'an-ı Kerim'miş. Kur'an-ı Kerim olmadan, Allah'ın vahyi olmadan, vahyin bereketi olmadan, Kur'an-ı Kerim'in nuru olmadan, nefsin terbiyesi de kolay olmaz, güzel olmaz, tam olmaz. Yine Kur'an-ı Kerim'e bağlı bu iş...

Tabii, Kur'an-ı Kerim'e bağlı olunca, hadis-i şeriflere de bağlı oluyor. Hadis-i şerife bağlı olunca, ehl-i sünnet müslümanlığı; sünnet-i seniyyeyi okuyup da, tam Peygamber Efendimiz'in yaşadığı gibi yaşamak, öyle müslüman olmak... Önemli olan bu...

Kimin müslümanlığı en güzel?.. Şunun veya bunun mu?Tarihteki hangi şahsın müslümanlığı en güzel?.. Hiç şüphe yok ki, hepimiz ittifak

ederiz, herkes elbirliği ile evet deriz ki, en güzel müslüman Peygamber Efendimiz SAS... O halde en güzel müslümanlık Peygamber SAS Efendimiz'in müslümanlığı... O halde en güzel müslümanlık sünnet müslümanlığı... O halde herkesin sünnet-i seniyyeyi öğrenmesi ve ona göre yaşaması lâzım!

Diyaret İşleri Başkanlığı, İmam Buhârî (Rh.A)'in *Sahîh-i Buhârî*'sini açıklamasıyla beraber neşretti. Daha başka yayınevleri sahih hadis kitaplarını neşrettiler. Peygamber SAS Efendimiz'in sünnetinin ne olduğu, ilmihal kitaplarında yazıyor. Hangi işin sünnet olduğu, hangi işin bid'at olduğu kitaplarda yazılı...

Demek ki rehberimiz, önderimiz, serverimiz, ilmin kaynağı, nefis terbiyesinin kaynağı, iyiliklerin, ahlâkın kaynağı, hevâ-yı

nefsi engellemenin gücünün kaynağı yine Kur'an-ı Kerim... Kur'an okudu mu insan içi ürpercek, imanı kuvvetlenecek, heva-yı nefisini engelleyecek, dizginleyecek, kendisini tutacak. Kur'an-ı Kerim'in böyle bir özelliği var.

Okuyacak... Her gün belli miktarda, anlayarak, gözyaşı dökerek, tefekkür ederek Kur'an-ı Kerim'i okumamız lâzım, muhterem kardeşlerim! Okumuyoruz... Aydını da okumuyor, okumuşu da okumuyor, cahili de okumuyor. Belki cahili daha çok okuyor, okumuşu hiç okumuyor.

Kur'an okunmadan, Kur'an-ı Kerim'in içindeki bilgiler öğrenilmeden, hevâ-yı nefis de kolay engellenmez. Hevâ-yı nefse kapılır, günahlara doğru gider insan... Esen rüzgâra kapılan bir yaprak gibi, bir çöp gibi, bir tüy gibi savrulur gider.

Onun için Kur'an-ı Kerim'e sarılacağız ki, takvâmımız artsın, haşyetimiz artsın... Ne diyor bakın, her sabah imam efendilerin mihrabda okuduğu aşr-i şerifte, Haşr Sûresi'nin son kısmında ne buyuruyor Allah-u Teâlâ Hazretleri:

لَوْ أَنْزَلْنَا هَذَا الْقُرْآنَ عَلَى جَبَلٍ لَرَأَيْتَهُ خَاشِعًا
مُتَصَدِّعًا مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ وَتِلْكَ الْأَمْثَالُ نَضْرِبُهَا
لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ

(الحشر: ٢١)

(Lev enzelnâ hâze'l-kur'âne alâ cebelin leraaytehû haşian mütesaddian min haşyeti'llâh) “Eğer biz bu Kur'an'ı bir dağa indirseydik, muhakkak ki onu, Allah korkusundan baş eğerek, parça parça olmuş görürdün.” Allah'ın haşyetinden böyle büzülür, eğilir, tirtir titrer, parça parça parçalanırdı. Dağ sağlam olduğu halde, taştan yapılmış olduğu halde öyle olurdu. (Ve tilke'l-emsâlü nadribühâ li'n-nâsi leallehüm yetefekkerûn.” [Bu misalleri insanlara, düşünsünler diye veriyoruz.] (Haşr, 59/21) buyruluyor.

“—Ey insanoğlu, senin hiç duygun yok mu?.. Kur’an-ı Kerim sana indiriliyor, Allah’ı kelâmı sana hitap ediyor da, sen ne biçim insansın?..” demek yâni.

Bu ayet-i kerime çok önemli, insanın tüyleri diken oluyor.

Bu hadis-i Őeriften neyi çıkartıyoruz?.. Kur’an-ı Kerim’i çok okumamız lâzım! Tasavvufun da kaynağı Kur’an-ı Kerim, nefsin terbiyesinin kaynağı da Kur’an-ı Kerim...

e. Bir Kimsenin Hidâyetine Vesile Olmak

Nefsin terbiyesi konusunda çok sözler söylemek lâzım ama, bu kadarıyla yetiniyorum. Sonuncu hadis-i Şerifi okuyorum: ⁵

يَا مُعَاذُ لِأَنَّ يَهْدِيَ اللَّهُ عَلَى يَدَيْكَ رَجُلًا مِنْ أَهْلِ
الشَّرِكِ خَيْرٌ لَكَ مِنْ أَنْ يَكُونَ لَكَ حُمْرُ النَّعَمِ
(حم. عن معاذ)

⁵ Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.238, no:22127; Muaz ibn-i Cebel RA’dan.

Buhârî, *Sahîh*, c.XII, s.37, no:3425; Müslim, *Sahîh*, c.XII, s.132, no:4423;

Taberânî, *Mu’cemü’l-Kebîr*, c.VI, s.198, no:5991; Neseî, *Sünenü’l-Kübrâ*, c.V, s.46, no:8149; Begavî, *Őerhü’s-Sünneh*, c.VII, s.109; Ebû Ya’lâ, *Müsned*, c.I, s.291, no:354; Sehl ibn-i Sa’d RA’dan.

İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XV, s.378, no:6932; Hz. Ali RA’dan.

Mecmau’z-Zevâid, c.V, s.602, no:9714; *Câmiü’l-Ehâdîs*, c.XXIII, s.389, no:26276.

RE. 501/6 (*Yâ muaz! Leen yehdiya'llàhu alâ yedeyke racülen min ehli's-şirki, hayrun leke min en yekûne leke humru'n-neam.*)

Ahmed ibn-i Hanbel (Rh.A) Muaz RA'dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz o mübarek sahabiye, seni seviyorum dediği Muaz RA'a buyurmuş ki:

“Ey Muaz! (*Leen yehdiya'llàhu alâ yedeyke racülen min ehli's-şirk*) Allah'ın senin sözlerinle, senin elinle, senin çalışmanla, senin iki elin vasıtasıyla şirk ehli bir adamı hidayete erdirmesi, müslümanlığa çekmesi, sokması; yâni senin çalışmanla bir insanın müslüman olması, hidayete ermesi...” (*Hayrun leke min en yekûne leke humru'n-neam*) *Neam*, deve demek. *Humru'n-neam*, develerin kırmızılarını demek. *Humr*, *ahmer* kelimesinin çoğulu. “Ehl-i şirkten bir adamın senin vasıtanla hidayete ermesi, İslâm'ı öğrenip de doğruymuş deyip imana gelmesi; senin için kırmızı kırmızı develerin senin malın olmasından, onları kazanmandan daha hayırlıdır.” buyuruyor.

Şimdi Allah selâmet versin Necati Özfatura dostumuz yazmış, Gagavuz Türkleriyle ilgili makalesini okudum geçen gün. Allah razı olsun, Allah selâmet versin... Gagavuz Türklerinden birisi demiş ki:

“—Ben istiyorum ki, Türkiye'ye geleyim, müslüman olayım ve Türkiye'de müslüman olarak öleyim!”

Gagavuz Türkleri Beyaz Rusya'da, Ukrayna'da yaşayan Oğuz kökenli Türkler... Ama daha önceden oralara geldikleri zaman hristiyan dinini görmüşler, hristiyan olmuşlar. Onlar hem Türk, Anadolu Türkçesi'ne yakın bir Türkçe ile konuşuyorlar; hem de hristiyan... Onlardan birisinin ifadelerini naklediyor Necati Özfatura makalesinde. Türkiye'ye gelmeyi, müslüman olmayı ve Türkiye'de müslüman olarak ruhunu teslim etmek istediğini ifade etmiş onlardan birisi.

Demek ki çalışmamız lâzım! Başkaları gidiyorlar, kendi dinlerini insanlara öğretmek için tâ dünyanın öbür uçlarına, öbür diyarlarına gidiyorlar; dil bilmez, medeniyet bilmez insanlara dinlerini aşılamağa çalışıyorlar.

Geçen de yine bizim televizyon kanallarından birisinde seyrettim; Papua Yeni Gine'de, şu Okyanusya'daki, Avustralya'nın kuzeyindeki adalardan birinde, vahşi kabilelere misyonerler gidiyorlarmış. O vahşi kabileler örtünmek filân bilmiyor, her tarafları çıplak. O kabilelere hristiyanlığı yaymaya çalışıyorlarmış.

Amerika'dan o diyarlarda, Filipinler'de, Endonezya'da, Malezya'da hristiyanlığı yaymak için çok gayret gösteriyorlarmış. Misyonerlere paralar verip oralara gönderiyorlarmış. Hattâ onlar bazen de, kendilerine gelen insanları punduna getirirlerse, kazanda kaynatıp, pişirip yiyorlarmış. O programda benim seyrettiğime, gördüğüme göre, söylendiğine göre böyle öldürülen, yenilen misyonerler de olmuş. Yine de oraya gidiyorlar, o vahşi kabilelere hristiyanlığı yaymağa çalışıyorlar.

Biz burada, hemen bizim kuzeyimizde ve bizim dilimizi konuşan, bizim ırkımızdan, Oğuz kardeşlerimizden Müslüman olmak isteyen ve müslümanlığın kıymetini de bilen insanlara gitmezsek, onlara İslâm'ı anlatmazsak; “Kardeşim, sen gelemedin, bari ben senin yanına geleyim!” deyip, yanına gidip de onlara İslâm'ı anlatmazsak olur mu?.. Olmaz! Çok gaflet olur, cahillik olur. Hem onlar istediği için olmaz, hem de Peygamber Efendimiz Muaz RA'a ne buyurmuş:

“—Müşriklikten bir insanı Allah'ın senin elinle İslâm'a sokması, hidayete erdirmesi; senin için servet sâmân sahibi olmaktan, kırmızı kırmızı deve sürülerine sahip olmaktan daha hayırlıdır.” buyurmuş.

Hepimizin bu iş için çalışmamız gerekiyor.

Aziz ve muhterem kardeşlerim! Şimdi ben Türkiye'den çıktım. Tabii Türkiye dışında pek çok kardeşlerimiz var, zaman zaman davet ediliyordum, gidiyordum. Fakat gördüm ki, Türkiye çok küçük kalıyor, dünya çok büyük ve dünyada İslâm'a muhtaç olan, İslâm'ı isteyen, İslâm'ı kendilerine götürmemiz gereken pek çok insan var...

Yurtdışında çok çalışmalar yapmalı! Sahabe-i kiram nasıl Yemen'e gittiyse, nasıl başka kabilelere gittiyse; nasıl hulefâ-i râşidîn zamanında, ondan sonra tabiin ve tebe-i tabiin zamanlarında dünyanın her tarafına yayılıp, nasıl diyarlarından uzaklarda İslâm'ı yayarak,

insanlara anlatarak ömür geçirip, oralarda vefat etmişlerse; biz de şimdi bu 20. Yüzyıl'da öyle çalışmalar yapacağız.

Artık nakil araçları çok mükemmel, bir uçağa biniyorsunuz, ta nerelerden nerelere kolaylıkla gidiyorsunuz. Gezme imkânı var. Gezmek için her yere insanlar gidiyor. Biz de niçin gideceğiz?.. Allah'ın dinini sevdiği şekilde insanlara anlatmak için, en son dini, en doğru dini, en güzel dini onlara öğretmek için gideceğiz.

Nasıl o misyonerler Papua Yeni Gine'ye gittilerse, yamyamların arasına gidip, onları hristiyan yapmak için çalışıyorlarsa; onlar bizim için bir ibret... Nasıl Amerikalılar çalışıyorsa, bizim için bir ibret... Nasıl Almanlar çalışıyorsa... Yâni bunların dindarlıklarını, dinlerine yaptıkları hizmetleri ölçecek olursak, bizimkilerden, bizim hükümetlerin, bizim siyasilerin yaptığından, bizim devletin harcadığı şeylerden çok fazla... İki adımda bir kilise, iki adımda bir kiliseye bağlı üniversite, kolej, hastane, tesisler, yurtlar... vs. vs. Adetâ her taraf kilisenin müesseseleriyle dolu. Çok güzel çalışıyorlar, bunları takdirle karşılamak lâzım! Ne kadar güzel, bak dinleri için çalışıyorlar.

Amerikalı reisicumhur [Clinton] Çin'e gidiyor, oradaki ibadet- haneye gidiyor. "Burada din hürriyetinin olması iyidir." deyip, Çinlilere, "Bizi serbest bırakın!" demek istiyor. Oradakilere de, "Siz devam edin!" demek istiyor.

Hatırlıyorum, Döğol da Türkiye'ye geldiği zaman, aynı şekilde bir kiliseye gitmişti. Bu bir işaret bizim için... Biz de kendi hak dinimizi, ahir zaman peygamberi, Allah'ın Rasûlü Peygamberimiz'in bize getirdiği en doğru, Allah'ın gönderdiği en son din olan, hükmü kıyamete kadar bâkî kalacak olan güzel dinimizi, İslâm'ı herkese anlatacak çalışmalar yapmamız lâzım!..

Böyle yaparsak ne olur?.. Ne diyor Peygamber Efendimiz demin okuduğum hadis-i şerifte: "Sen iyilik yaparsan, evinin hayrı artar." diyor. Sen dışarıda İslâm'ı yayarsan, senin memleketinin iktisadı düzelir, siyaseti düzelir, ahlâkı düzelir, iklimi düzelir; sel olmaz, zelzele olmaz, afet olmaz, yangın olmaz... Allah yaptırmıyor mu her şeyi; sen Allah'ın yolunda çalışırsan, Allah da böyle lütfeder.

Onun için ben felâketleri, mükâfatları çalışmalarımızla ilgili görüyorum. Yâni Allah yolunda yürüyünce, bereket olur; Allah'ın yoluna aykırı yaşayınca, felâket olur, nice nice felâketler yağar.

Allah-u Teâlâ Hazretleri bizi sevdiği kul eylesin... Sevdiği işleri yaparak ömür geçirmeğe muvaffak eylesin... Ömrümüzü hayırlı, verimli, insânî amaçlara yönelik, dînî, îmânî, irfânî amaçlara yönelik güzel çalışmalarla geçirmeyi nasîb etsin... Malımızı, canımızı bu yolda tahsis etmeyi, harcamayı nasib etsin... İnsanlara İslâm'ın güzelliğini anlatmamızı, bizim vasıtamızla nice insanların imana gelmesini nasîb etsin...

Allah-u Teâlâ Hazretleri bizi Peygamber SAS Efendimiz'in sevgisine, şefaatine erdirsin... Kendisinin rızasına erdirsin, azabın-dan korusun... Cennetiyle cemâliyle cümlemizi, cümlelerinizi ve sevdiğimiz kimseleri, evlâtlarımızı, yakınlarımızı taltif eylesin... İki cihanın saadetine mazhar eylesin...

Aziz ve sevgili Akra dinleyicileri ve Ak-Televizyon seyircileri,

es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berekâtühû!..

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

11. 09. 1998 - ALMANYA

[Bütün CUMA SOHBETLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

